

Brüsszel, 2025. július 9.
(OR. en)

11459/25

COMPET 718
IND 268
MI 523
ENT 128
CHIMIE 68
CLIMA 265
EMPL 358
ENER 365
ENV 688
FISC 165
POLCOM 157
RECH 324
SAN 451
SOC 511
UD 151

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató

Az átvétel dátuma: 2025. július 9.

Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: COM(2025) 530 final

Tárgy: A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK
Az európai vegyipari cselekvési terv

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 530 final.

Melléklet: COM(2025) 530 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2025.7.8.
COM(2025) 530 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Az európai vegyipari cselekvési terv

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Az európai vegyipari cselekvési terv

1. BEVEZETÉS

A vegyipar az iparágak iparága. Az EU negyedik legnagyobb feldolgozóiparaként a gyártott áruk több mint 96 %-át adja, így az EU ipari rezilienciájának és versenyképességének sarokkövét jelenti. A vegyi anyagok számos alkalmazás tekintetében kulcsfontosságúak a stratégiai ágazatokban, például a védelem, a tiszta technológia és a digitális megoldások területén. Európának ezért erős vegyipart kell fenntartania. Ugyanakkor az iparágnak át kell térnie egy tiszta és körforgásos gazdasági modellre, amely magában foglalja az innovációt, megerősíti annak globális versenyképességét, és biztosítja az emberi egészség és a környezet védelmét.

Ma azonban az ágazat jelentős kihívásokkal is szembesül, amelyek veszélyeztetik versenypozícióját és rezilienciáját. Globális piaci részesedése 2003 óta több mint 50 %-kal csökkent, miközben más régiók – például Kína – jelentős szereplővé váltak. A magas energia- és alapanyagárak, a geopolitikai feszültségek és az alacsony piaci kereslet rontották az uniós székhelyű gyártók versenyképességét, ami a termelés kihasználtsági szintjének csökkenéséhez vezetett. Az elmúlt két évben több mint 20 fő uniós gyártási telephely¹ bezárását jelentették be, beleértve a gőzkrakkolókat és az alapvető építőelemek gyártására használt egyéb upstream létesítményeket is.

E cselekvési terv a versenyképességi iránytűre², a tisztaipar-megállapodásra³ és a von der Leyen elnök által 2025. május 12-én a vegyiparral folytatott stratégiai párbeszédre épül. Konkrét intézkedéseket határoz meg annak érdekében, hogy elősegítse az európai vegyipar globális versenyképességének biztosítását, egy erős európai termelési bázis fenntartását és korszerűsítését négy kulcsfontosságú területen való fellépéssel: 1) a reziliencia erősítése: a kritikus termelés fenntartása az EU-ban, új piacok megnyitása és az uniós ipar védelme 2) az energiaellátás biztosítása, a dekarbonizáció támogatása, valamint a tiszta és körforgásos gazdaságra való átállás; 3) vezető piacok létrehozása és az innováció előmozdítása; valamint 4) a szabályozási keret egyszerűsítése.

A cselekvési tervet a vegyi anyagokról szóló omnibusz jogalkotási javaslat kíséri⁴, amelynek célja például a címkézési követelmények egyszerűsítése, valamint egy alacsony

---

(1) Becslések szerint ezek a főbb telephelyek 10 000–20 000 munkahely megszűnéséért felelősek.

(2) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Versenyképességi iránytű az EU számára, COM(2025) 30 final.

(3) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Tisztaipar-megállapodás: a versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemterv, COM(2025) 85 final.

(4) Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az 1272/2008/EK, az 1223/2009/EK és az (EU) 2019/1009 rendeletnek a vegyipari termékekre vonatkozó egyes követelmények és eljárások egyszerűsítése tekintetében történő módosításáról, COM(2025) 531.

szén-dioxid-kibocsátású hidrogénről szóló, felhatalmazáson alapuló jogi aktus⁵. Ezt az Európai Vegyianyag-ügynökségre (ECHA) vonatkozó alaprendeletre⁶ irányuló javaslat egészíti ki, amely tovább egyszerűsíti a vegyi anyagok szabályozási keretének irányítását.

2. A REZILIENCIA MEGERŐSÍTÉSE

2.1. A kritikus termelés fenntartása az EU-ban

Az EU-nak fenn kell tartania és korszerűsítene kell alapvető vegyianyag-gyártási kapacitását, hogy megerősítse versenyképességét és megőrizze rezilienciáját. Az elsődleges építőelemek, például a petrokémiai termékek, az ammónia és a klór számos értéklánc alapját képezik, a gyógyszerektől az akkumulátorokig. Az EU azonban az elmúlt három évben krakkolókapacitásának legalább 8–10 %-át elvesztette, és az esetleges jövőbeli bezárások miatt a teljes veszteség a 2021. évi kapacitás több mint 20 %-át teheti ki. A fennmaradó – néhány régióban koncentrált és gyakran olajfinomítóba integrált – uniós krakkolókemencék többsége elavult, elsődleges alapanyagként nagymértékben a naftára támaszkodik, és kevésbé hatékony, mint globális versenytársai⁷.

Ezek a strukturális hiányosságok nem korlátozódnak a gőzkrakkolókra. Más kritikus termelések⁸ széles körű leállásokkal szembesültek, ami a teljes kémiai ökoszisztémára tovagyűrűző hatást gyakorolt. Ez nemcsak hatást gyakorol bizonyos ágazatokra – például a műanyagokra, a polimerekre, valamint a fogyasztói és különleges vegyi anyagokra –, hanem közvetlenül akár 200 000 munkahelyet is veszélyeztet⁹.

A stratégiai termelési kapacitások és értékláncok megőrzése és korszerűsítése, az ágazat dekarbonizációja, a függőségek csökkentése¹⁰ és a megfelelő készségek vonzása érdekében a Bizottság létre fogja hozni a **kritikus fontosságú vegyi anyagokkal foglalkozó szövetséget**¹¹. Ez a szövetség stratégiai ernyőként fog működni, amely lehetővé teszi a tagállamokkal és az érdekelt felekkel való együttműködést annak érdekében, hogy fel lehessen térképezni és kezelni lehessen az ágazatban a termelési kapacitások leállításával kapcsolatos kockázatokat. A szövetség emellett elő fogja segíteni a kulcsfontosságú kereskedelmi kihívásokról – például a globális egyenlő versenyfeltételek torzulásairól, az ellátási láncról való függőségekről és a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos kérdésekről – folytatott megbeszéléseket azáltal, hogy segíti az ipart és a Bizottságot abban, hogy már a korai szakaszban észleljék a potenciálisan káros, ugrásszerű importnövekedést. Ez a tevékenység a vegyipar átállási pályájára fog támaszkodni.

A szövetség segíteni fog az EU stratégiai célkitűzései szempontjából kritikus **vegyipari telephelyek és molekulák azonosítására szolgáló kritériumok** kidolgozásában. Ezeknek

---

(5) A BIZOTTSÁG (EU) .../... FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE az (EU) 2024/1788 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyagok révén elért üvegházhatásúgáz-kibocsátás-megtakarítás értékelésére szolgáló módszertan meghatározása tekintetében történő kiegészítéséről, C 2025 (4674).

(6) Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Vegyianyag-ügynökségről, valamint az 1907/2006/EK, az 528/2012/EU, a 649/2012/EU és az (EU) 2019/1021 rendelet módosításáról, COM 2025 (386).

(7) Az etánkrakkolók különösen az Egyesült Államokban és a Közel-Keleten terjedtek el.

(8) Ennek kapcsán többek között az olefinek, az aromás vegyületek, a metanol, az ammónia és a klór gyártása említendő.

(9) CEFIC-jelentés: „az uniós vegyipar versenyképessége”.

(10) Például a műtrágyáktól.

(11) a versenyszabályokkal és az EU nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban.

tükrözniük kell a downstream stratégiai ágazatok szempontjából betöltött jelentőségüket, valamint az EU kereskedelmi függőségeinek szintjét. A többi stratégiai iparág – például a nyersanyagok vagy a nettó zéró ipar – tapasztalataira építve a vegyipar szempontjából releváns új rezilienciátényezőket is feltárhat, például az uniós értékláncok tekintetében kritikus ritka vagy korlátozott replikációs gyártási telephelyet.

E kritériumok alapján a szövetség hozzá fog járulni a **kritikus molekulák feltérképezéséhez**, például azokéhoz, amelyek alapvető fontosságúak a stratégiai értékláncok szempontjából, és amelyek egyetlen harmadik országtól vagy néhány beszállítótól függenek¹². Az ilyen molekulák számára ezt követően előnyös lenne a vámfelügyeleti rendszer keretében végzett fokozott nyomon követés, és egy esetleges jogalkotási javaslat alapjául szolgálhatnának.

A szövetség továbbá támogatni fogja az EU-t és a tagállamokat a beruházási prioritások összehangolásában, és irányítani fogja az uniós támogatási mechanizmusok nemzeti projektekké való koordinációját, beleértve a közös európai érdeket szolgáló fontos projekteket is. Két lehetséges közös európai érdeket szolgáló fontos projekt előnyös lehet a vegyipar számára. Először is a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek közös európai fóruma a biotechnológiai értékláncot vizsgálja a lehetséges projektek azonosítása érdekében. Másodszor, a fórum jóváhagyta a körforgásos fejlett anyagokra vonatkozó projektet, és annak kialakítása jelenleg is folyamatban van. A tagállamok támogatási intézkedéseket dolgozhatnak ki a tiszta átálláshoz elengedhetetlen technológiák vagy a fontos infrastrukturális projektek közös európai érdeket szolgáló fontos projektjeinek támogatására. Az, hogy felmerül-e közös európai érdeket szolgáló fontos projekt, a részt vevő tagállamok közös fiskális eszközrendszerétől függ.

Harmadszor, a Bizottság segíteni fogja a tagállamokat és a régiókat a **kritikus fontosságú vegyi anyagok uniós telephelyeinek** kijelölésében. A már meglévő ipari klaszterekre és platformokra, például az Európai Vegyipari Régiók Hálózatára épülnének. Az ilyen helyi ipari ökoszisztémák döntő szerepet játszanak a reziliens értékláncok fenntartásában bizonyos ágazatokban – például tiszta technológiák, úrkutatás, védelem vagy egészségügy –, ott, ahol agilis és korszerűsített termelési bázisra van szükség.

Számos ilyen helyszín esetében beruházásokra van szükség a korszerűsítéshez, a szennyezésmentesítéshez és a dekarbonizáláshoz, miközben növelni kell a versenyképességet. Célzott támogatást kell rendelkezésre bocsátani a bezárás kockázatának kitett helyszínek korszerűsítéséhez és a zöld átállásuk elősegítéséhez, adott esetben az állami támogatási szabályokkal összhangban.

Az EU-ban mintegy 150 vegyi park működik. Ezek az ipari tevékenységek, a munkahelyek, valamint a kiválósági és innovációs központok alapját képezik. A Bizottság mind a jelenlegi jogi kereten belül, mind a korszerűsített kohéziós politikáról szóló javasolt közlemény nyomán hozzá fog járulni ezen ökoszisztémák védelméhez és fejlesztéséhez a modernizáció és a dekarbonizáció révén, a kohéziós finanszírozás felhasználásával¹³. Építeni fog az Igazságos Átmenet Alap dekarbonizációval, továbbképzéssel/átképzéssel és kapacitásépítéssel, az Innovációs Alappal és az InvestEU-val kapcsolatos tapasztalataira.

(¹²) A kritikus fontosságú nyersanyagokkal a nyersanyag-információs rendszerek foglalkoznak (<https://rmis.jrc.ec.europa.eu/>).

(¹³) A Bizottság közleménye: „Korszerűsített kohéziós politika: féldős felülvizsgálat”, COM(2025) 163 final, 2025. április 1.

A Bizottság az Igazságos Átmenet Alappal és az igazságos átmenet folyamatával már támogatja a vegyipar dekarbonizációját.

A beruházásokat az ipart, a tudományos köröket, az induló innovatív vállalkozásokat és a regionális hatóságokat összefogó, a kritikus fontosságú vegyi anyagok uniós telephelyeire vonatkozó regionális tervek közös létrehozásával lehetne támogatni. Ennek azt kell eredményeznie, hogy a helyi igények jobban igazodjanak a rendelkezésre álló erőforrásokhoz, infrastruktúrákhoz és eszközökhöz, és lehetővé tenné az innovatív vállalkozások és az induló vállalkozások számára, hogy új megoldásokat kínáljanak a kritikus termelési folyamatok korszerűsítésére, a dekarbonizáció, a digitalizáció és a körforgásos jelleg felgyorsítására, valamint biztonságosabb és fenntarthatóbb vegyi anyagok előmozdítására. Ez az együttműködési alap segíthet javítani az uniós finanszírozási eszközökkel való kapcsolatteremtést. E tekintetben a Bizottság tájékoztathatná a tagállamokat a vonatkozó finanszírozási lehetőségekről, és csökkenthetné annak kockázatát, hogy az ígéretes projektek az adminisztráció összetettsége vagy a széttagolt támogatás miatt ne valósuljanak meg.

Ez a kezdeményezés adminisztratív segítséget is nyújt más intézkedésekhez, például a kutatás és az ipar közötti együttműködés megerősítéséhez, az innováció előmozdításához, a kkv-k támogatásához és a helyi munkaerő továbbképzéséhez/átképzéséhez¹⁴.

A jelenlegi cselekvési terv végrehajtása a versenyképességi iránytűben bemutatott versenyképességi koordinációs eszközre is támaszkodni fog az ágazat külső tényezőktől való függőségének enyhítése, valamint a fenntarthatóbb és versenyképesebb jövőre való átállásának támogatása érdekében.

A Bizottság:

- uniós szinten létrehozza a kritikus fontosságú vegyi anyagokkal foglalkozó szövetséget a tagállamokkal és az érdekelt felekkel való együttműködés stratégiai ernyőszervezeteként az ágazat termelési kapacitásának leállításával kapcsolatos kockázatok kezelése és a legfontosabb kereskedelmi kihívások megvitatása érdekében (2025 negyedik negyedéve).

A szövetség:

- támogatást nyújt a tagállamok és az érdekelt felek számára az EU-ban található kritikus gyártási telephelyek és molekulák azonosítására szolgáló kritériumok kidolgozásához (2025 negyedik negyedéve),
- segíti a tagállamokat és az érdekelt feleket a kritikus molekulák feltérképezésében, és ez alapul szolgál majd a vámfelügyeleti rendszer keretében végzett fokozott nyomon követéshez, az ellátás diverzifikálásához, valamint a kritikus molekulákra vonatkozó esetleges jogalkotási javaslatokhoz (2026),
- támogatja a tagállamokat és a régiókat a kritikus fontosságú vegyi anyagok uniós telephelyeinek létrehozásában a beruházások és az innováció megkönnyítése, a finanszírozáshoz való hozzáférés javítása és a kritikus termelési kapacitások korszerűsítésének elősegítése érdekében (2026).

⁽¹⁴⁾ A készségfejlesztési paktum keretében az Európai Vegyipari Régiók Hálózata által vezetett regionális partnerség elsődleges kötelezettségvállalása, hogy segítse a régiókat az ipar zöld és digitális gyakorlatokra való átállása által támasztott kihívások kezelésében.

2.2. Nemzetközi kereskedelem: új piacok megnyitása és az uniós ipar védelme

Az európai vegyipar vezető exportőr, és kulcsszerepet játszik Európa kereskedelmi mérlegében. 2023-ban az EU-ból származó vegyi anyagok exportjának értéke – gyógyszerészeti és gyógyászati termékek nélkül – elérte a 285 milliárd EUR-t, szemben a 241 milliárd EUR összegű behozattal. Kereskedelmi többlete főként a downstream szegmenseknek (fogyasztói és különleges vegyi anyagok), a polimereknek és az intermediereknek tulajdonítható, míg az upstream szegmensekben tapasztalható kereskedelmi hiány az EU-nak az egyéb vegyi anyagok előállításához használt importált energia- és alapanyag-hordozóktól (fosszilis energia és alapanyagok, bioalapú alapanyagok) való függőségét tükrözi.

Ahhoz, hogy az ipar az EU-n belül és nemzetközi szinten is visszanyerje versenyképességét, döntő fontosságú a külföldi piacokhoz való hozzáférés mind az export, mind az import tekintetében, valamint az egyenlő versenyfeltételek megerősítése, például a szellemi tulajdon védelme terén. Ennek elérése érdekében az EU az alábbiakban ismertetett ágazatspecifikus intézkedéseket fog hozni.

Az exportpiacokhoz való hozzáférés biztosítása

A Bizottság folytatni fogja a szabadkereskedelmi megállapodások uniós hálózatának bővítését a kereskedelem útjában álló akadályok csökkentése és a meglévő kereskedelmi megállapodások releváns szempontjainak értékelése érdekében a vegyi anyagok kereskedelmének előmozdításához, beleértve a vegyipar számára alapvető fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférés biztosítását is.

A Bizottság az érdekelt felekkel együttműködve törekedni fog arra, hogy a megállapodások egyéb formái révén – ahol jelenleg nem lehetséges szabadkereskedelmi megállapodások megkötése – támogassa a vegyipart, megkönnyítve a piacra jutást, és előmozdítva a kereskedelmet a partnereinkkel való együttműködés alternatív, testreszabott formái révén. Ezek közé tartozhatnak az ágazati szabályozási együttműködési megállapodások – amelyek célja a vegyi anyagok kereskedelmének egyszerűsítése előtt álló szükségtelen akadályok csökkentése –, valamint a kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos stratégiai partnerségek vagy a tiszta gazdaságot szolgáló kereskedelmi és beruházási partnerségek az alapvető kritikus fontosságú nyersanyagok tekintetében az ellátási lánc diverzifikációjának biztosítása érdekében.

Piacvédelem

Indokolt esetben a Bizottság továbbra is gyorsan és hatékonyan alkalmazza a piacvédelmi eszközöket, például a dömpingellenes, szubvencióellenes vagy védintézkedéseket. Ezeknek meg kell védeniük iparágainkat a tisztességtelen globális versennyel szemben, és biztosítaniuk kell, hogy piacunk ne szolgáljon exportcélpontként a kereskedelem eltérítése és az állam által előidézett globális kapacitásfelesleg tekintetében.

2024. január 1. és 2025. június 30. között a Bizottság 18 piacvédelmi vizsgálatot indított a vegyi anyagok harmadik országokból történő behozatalára vonatkozóan. Emellett 2025. június 30-án 46, vegyi anyagokra vonatkozó intézkedés volt hatályban. Ezen esetek többsége a Kínából származó behozatalra vonatkozik, valószínűleg a hatalmas kapacitásfelesleg felhalmozódása miatt. Miközben az uniós ipar növekvő költségekkel

szembesült, a kínai gyártók meredeken csökkentették áraikat. Ez az árcsökkenés teljesen független a globális nyersanyagpiaci tendenciáktól, ami dömpinggyakorlatokra utal.

A Bizottság meg fogja erősíteni az EU piacvédelmi eszköztárát annak érdekében, hogy gyorsabban és hatékonyabban tudjon reagálni a vegyiparban alkalmazott tisztességtelen árképzési gyakorlatokra. Felgyorsítja továbbá a piacvédelmi eszközök gyors és hatékony alkalmazását, többek között az ilyen gyakorlatok felderítése érdekében a Vegyipari Szövetséggel való szoros együttműködés révén. A Bizottság – kijátszásellenes eljárások alkalmazásával – továbbra is határozottan fellép a dömpingellenes intézkedések kijátszására irányuló gyakorlatok ellen.

A pontos adatokon alapuló, időben történő fellépés biztosítása érdekében a Bizottság továbbra is szorosan nyomon fogja követni a vegyi anyagok behozatalát mind az újonnan létrehozott importfelügyeleti munkacsoport keretében, mind pedig az egyes ipari vegyi anyagokra vonatkozóan 2025 márciusában bevezetett egyedi nyomonkövetési rendszeren keresztül. Ezt a nyomon követést ki fogják terjeszteni további molekulákra – különösen a kritikus molekulák jegyzékében szereplőkre –, amint arról megállapodás születik.

Vám- és piacfelügyelet

Az uniós piacon import keretében forgalomba hozott termékekre ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint az EU-ban gyártott termékekre. Ez a hitelességet, az ipari rezilienciát és a fogyasztóvédelmet érintő kérdés. Az EU és tagállamai fokozni fogják a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtását annak érdekében, hogy felszámolják azokat a kiskapukat, amelyek lehetővé teszik a nem megfelelő behozatalt – különösen online platformokon vagy szabályozatlan közvetítőkön keresztül –, mivel ez torzíthatja a versenyt, és kárt okoz a szabályoknak megfelelő uniós gyártóknak. A digitális termékútlelvel szerepet fog játszani e cél támogatásában azáltal, hogy javítja az átláthatóságot az értékláncok mentén, továbbá megbízható és összehasonlítható információkat nyújt az uniós és nem uniós termékekről egyaránt.

Ehhez fokozni kell a határokon végzett ellenőrzéseket, többek között vámügyi reform és hatékonyabb piacfelügyelet révén. Ezen túlmenően az EU-nak a vegyi anyagok célzott, kockázatalapú ellenőrzése felé kell elmozdulnia, például az e-kereskedelemről szóló közleményben felvázolt kezdeményezésekre építve¹⁵. Ez magában foglalja a harmonizált végrehajtási prioritások kidolgozását, például az árucikkekben lévő anyagok, a korlátozott vegyi anyagok vagy a hibásan címkézett keverékek ellenőrzését. Ezek az erőfeszítések hozzá fognak járulni ahhoz, hogy az EU-ba belépő termékek a belső piacnak alákínálva és az innováció ösztönzőinek gyengítésével ne kerüljék meg a biztonsági szabályokat. Az egységes piaci stratégiában foglaltaknak megfelelően a Bizottság elkötelezett amellett, hogy az uniós és a nemzeti vám- és piacfelügyeleti hatóságok kapacitásaival való szinergiák kihasználásával és egy uniós piacfelügyeleti hatóság esetleges létrehozásával hatékony intézkedéseket hozzon a termékek megfelelőségének növelésére¹⁶.

Annak érdekében, hogy az importált áruk jobban megfeleljenek a vonatkozó uniós szabályoknak, a Bizottság a nemzeti hatóságok, az ECHA és a vámhatóságok közötti hatékonyabb együttműködés és információcsere révén meg fogja erősíteni a végrehajtást. Ez magában foglalja a koordináció fokozását a közigazgatási együttműködési csoportokon (AdCo) keresztül, valamint az olyan rendszerek fejlesztését, mint a piacfelügyeleti

---

(¹⁵) A biztonságos és fenntartható elektronikus kereskedelem átfogó uniós eszköztára, COM(2025) 37 final.

(¹⁶) COM(2025) 500 final.

információs és kommunikációs rendszer (ICSMS) és a Safety Gate biztonsági riasztórendszer. Ezen túlmenően a Bizottság – többek között a REACH keretében – elő fogja mozdítani a meglévő szabályok jobb végrehajtását az uniós egyablakos vámügyiintézési környezeten és annak jövőbeli kialakításán keresztül, a vámunió reformjával és annak uniós vámügyi adatközpontjával, valamint más vámrendszerekkel összefüggésben. Emellett az EMPACT (a Bűnügyi Fenyegtettség Elleni Európai Multidiszciplináris Platform) következő, 2026–2029-es ciklusa lehetőséget kínál a hamisított áruk, köztük a vegyi anyagok elleni keret megerősítésére.¹⁷

A Bizottság:

- folytatja az együttműködést a nemzetközi partnerekkel a globális piacokhoz való hozzáférés biztosítása érdekében, ágazati együttműködési megállapodásokat kötve olyan esetekben, amikor nincs lehetőség szabadkereskedelmi megállapodások megkötésére,
- az importfelügyeleti munkacsoport keretében megerősíti a vegyi anyagok nyomon követését, többek között a potenciálisan káros, ugrásszerű importnövekedések korai észlelése érdekében hozott piacvédelmi válaszlépések tekintetében (2025 harmadik negyedéve),
- támogatja a vegyi anyagokra vonatkozó harmonizált kockázatalapú ellenőrzések kidolgozását annak érdekében, hogy az importált áruk jobban megfeleljenek a vonatkozó uniós szabályoknak (2025 negyedik negyedéve),
- koordinálja a végrehajtási és piacfelügyeleti intézkedések csomagját, többek között azáltal, hogy a REACH-et integrálja az uniós egyablakos vámügyiintézési környezeten és annak jövőbeli kialakításán keresztül a vámunió reformjával és annak uniós vámügyi adatközpontjával, valamint más vámrendszerekkel összefüggésben, valamint azáltal, hogy a nemzeti piacfelügyeleti munkatervekben prioritásként kezeli a vegyi anyagokat (2025 negyedik negyedéve).

3. MEGFIZETHETŐ ENERGIAELLÁTÁS BIZTOSÍTÁSA ÉS A DEKARBONIZÁCIÓ TÁMOGATÁSA

A magas energiaárak jelentősen aláássák az uniós székhelyű vegyi anyag-gyártók költségversenyképességét. Az energia az uniós petrokémiai ágazat termelési költségeinek mintegy 75 %-át teszi ki. A földgáz az ammónia változó költségeinek több mint 70 %-át jelenti, míg az ipar termelési költségek több mint 60 %-át a villamos energia képviseli. Az új földközi-tengeri paktum keretében a déli szomszédsági partnerországokkal való összeköttetésekbe és ellátási láncokba történő fokozott beruházás kulcsfontosságú eszköz lesz.

A vegyipar függ az importált fosszilis tüzelőanyagoktól: nemcsak energiaforrásokról van szó, amelyek például hőt generálnak a termelési folyamatokban, hanem a legtöbb vegyipari termék felhasznált nyersanyagairól is. Ez a kettős függőség egyedülállóan kiszolgáltatottá teszi az ágazatot a fosszilis tüzelőanyagok árának ingadozásával és az ellátási lánc zavaraival szemben. Noha az uniós vegyiparnak fokozatosan el kell mozdulnia a függőségektől, alapvető fontosságú, hogy az átállási politikák figyelembe vegyék az ágazat

---

(¹⁷) Lásd még „A biztonságos és fenntartható elektronikus kereskedelem átfogó uniós eszköztára” című bizottsági közleményt, COM(2025) 37 final, 2025. február 5., 12. o.

jelenlegi energia- és alapanyag-szükségeit a reziliencia, a dekarbonizáció és a versenyképesség biztosítása érdekében.

3.1. Megfizethető energiaellátás biztosítása

A megfizethető energiára vonatkozó, 2025 februárjában elfogadott cselekvési terv¹⁸ célja, hogy alacsonyabb árakat biztosítson az európai energiafogyasztók, köztük a vegyipar számára. A Bizottság emellett továbbra is összesíti az uniós vállalatok gázkeresletét, hogy csökkentse a teljes energiaköltséget.

Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS) közvetett költségek kompenzálására vonatkozó állami támogatási iránymutatásai¹⁹ lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy kompenzálják a villamosenergia-áraknak az EU ETS alkalmazása miatti emelkedését bizonyos energiaigényes ágazatok (ideértve a kiválasztott vegyipari ágazatokat vagy termékeket, például finomított kőolajtermékeket, bizonyos szerves vegyi alapanyagokat, egyes ipari gázokat vagy a polietilént) tekintetében. A jelenlegi állami támogatási keret nem terjed ki egyes vegyipari ágazatokra. Mivel azonban az akkori árfeltételezések már nem tükrözik a jelenlegi piaci feltételeket, és az árak immár olyan ágazatokat is érintenek, mint a szerves vegyi anyagok vagy a műtrágyák, a Bizottság az év végéig aktualizálni fogja az ETS állami támogatásokra vonatkozó iránymutatásait, többek között további vegyipari ágazatok bevonása céljából.

Ezzel párhuzamosan a tisztaipar-megállapodás állami támogatási kerete (CISAF)²⁰ lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy 50 EUR/MWh minimális áron ideiglenes könnyítést biztosítsanak a villamosenergia-költségek tekintetében az energiaigényes, kereskedelem által érintett iparágak számára, azzal a feltétellel, hogy újra beruházzanak a dekarbonizációba. A keret azt is lehetővé teszi, hogy állami támogatást nyújtsanak a dekarbonizációs technológiák széles körének – például villamosítás, hidrogén, biomassza, szén-dioxid-leválasztás, -hasznosítás és -tárolás – bevezetéséhez, valamint a tiszta energiába vagy a dekarbonizációs projektekbe történő beruházások kockázatmentesítéséhez. Összességében ezek az intézkedések hozzá fognak járulni a dekarbonizációs beruházások megvalósításához, enyhítve a jelenlegi energiaköltségnyomást és támogatva a vegyi anyagok folyamatos gyártását az EU-ban.

Gyorsabb engedélyezés

A vegyipar gyakran új létesítmények létrehozását, illetve a meglévő infrastruktúra utólagos átalakítását és korszerűsítését igényli. Ehhez új engedélyekre van szükség.

(¹⁸) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Cselekvési terv a megfizethető energiáért Az energiaunióknban rejlő valós érték kibontakoztatása a megfizethető, hatékony és tiszta energia minden európai számára történő biztosítása érdekében, COM(2025) 79 final.

(¹⁹) A Bizottság közleménye – Iránymutatás az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei 2021 utáni kereskedelmi rendszerének kontextusában hozott egyes állami támogatási intézkedésekhez, C(2020) 6400 final.

(²⁰) A Bizottság közleménye – Állami támogatásokra vonatkozó keret a tisztaipar-megállapodás támogatása céljából (A tisztaipar-megállapodás állami támogatási kerete), C(2025) 7600.

Az EU a „nettó zero” iparról szóló jogszabály²¹ és az ipari kibocsátásokról szóló irányelv²² felülvizsgálata révén már bevezetett jogszabályokat annak érdekében, hogy felgyorsítsa és egyszerűsítse egyes ipari létesítmények engedélyezési eljárását. Az ipari kibocsátásokról szóló felülvizsgált irányelv²³ létrehozza az ipari átalakulással és kibocsátásokkal foglalkozó új innovációs központot (INCITE). Az INCITE azonosítani és értékelni fogja az innovatív technikákat, hogy bemutassa a bennük rejlő lehetőségeket, és előmozdítsa szélesebb körű elterjedésüket. Az elérhető legjobb technikákról szóló következtetések tartalmazzák majd a leghatékonyabb és legéletképesebb innovatív technikákat.

A védelmi készülségi csomagban a Bizottság gyorsított engedélyezési rendszert javasolt a védelmi készülségre vonatkozóan, hogy a sürgős biztonsági szükségletekre reagálva lehetővé tegye az ipari kapacitás gyors bővítését. A „nettó zero” iparról szóló jogszabály tapasztalataira építve a Bizottság még az idén javaslatot fog tenni az ipar dekarbonizációjának felgyorsításáról szóló jogszabályra, amely konkrét intézkedéseket tartalmaz az energiaigényes iparágak dekarbonizációjával kapcsolatos engedélyezési szűk keresztmetszetek kezelésére. A környezetvédelmi értékelésekkel kapcsolatos engedélyezési kihívásokkal 2025 negyedik negyedévében a környezetvédelmi omnibusz javaslat foglalkozik majd.

A villamosítási projektek bevezetésének felgyorsítása érdekében elengedhetetlen a vegyipari létesítmények hálózati hozzáféréseinek felgyorsítása, biztosítva, hogy termelési folyamataik átalakításához gyorsan tiszta energiát tudjanak beszerezni. Az európai hálózati csomag részeként a Bizottság 2025-ben intézkedéseket fog javasolni a hálózatokhoz, a tároláshoz és a megújuló energiaforrásokhoz való hozzáférés felgyorsítására.

Hidrogén

A hidrogénre – villamosenergia-termelésre való felhasználása mellett – az uniós vegyipar költséghatékony átalakítása céljából is szükség van. Hidrogéntermelőként és -fogyasztóként a vegyipar megfelelő helyzetben van ahhoz, hogy támogassa az uniós hidrogéngazdaságok fejlődését. A hidrogén kulcsfontosságú lesz a különböző vegyipari termékek dekarbonizációja szempontjából, például alacsony szén-dioxid-kibocsátású nitrogénműtrágyák előállítása révén.

A Bizottság támogatni fogja a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén elterjedését és a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztését. A Bizottság emellett tanulmányt indított a hidrogénre vonatkozó keret hatékonyságának értékelése céljából, hogy azonosítsa a megújuló hidrogén felhasználásának kiterjesztését gátló lehetséges akadályokat, és értékelje, hogy szükség van-e szabályozási keretének kiigazítására.

Emellett hamarosan egy harmadik pályázati felhívás közzétételére kerül sor a Hidrogénbank keretében az európai hidrogéntermelés támogatására. E cselekvési tervvel egy napon a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktust is elfogad az alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogénről annak érdekében, hogy biztonságot nyújtson a befektetőknek, és előmozdítsa e technológiák elterjedését. A hidrogén előállítása és

---

(²¹) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1735 rendelete (2024. június 13.) a „nettó zero” technológiák európai gyártási ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról, HL L, 2024/1735, 2024.6.28.

(²²) Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari és az állattartással összefüggő kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése).

(²³) Az (EU) 2024/1785 irányelvvel módosított szövegváltozatában.

szállítása egyúttal a közelmű transzmediterrán energiaügyi és tisztatechnológiai együttműködési kezdeményezés egyik fő célkitűzése.

A támogatás egyéb formái mellett az EU ETS ingyenes kiosztásról szóló szabályait is aktualizálták annak érdekében, hogy biztosítsák a kibocsátásáthelyezés elleni védelmi intézkedések technológiai semlegességét. Ennélfogva a hidrogén elektrolízissel történő előállítása jogosulttá vált arra, hogy a hagyományos technológiák által meghatározott referenciaszinten ingyenes EU ETS kibocsátási egységekhez jusson.

A Bizottság:

- aktualizálja az ETS közvetettköltség-kompensációjára vonatkozó állami támogatási iránymutatásokat további vegyi anyagok felvétele céljából (2025 negyedik negyedéve),
- javaslatot tesz a környezetvédelmi engedélyezéssel kapcsolatos kihívások kezelésére, többek között a környezetvédelmi omnibusz javaslat szerinti dekarbonizációs projektek esetében (2025 negyedik negyedéve),
- javaslatot tesz az ipar dekarbonizációjának felgyorsításáról szóló jogszabály (2025 negyedik negyedéve) szerinti dekarbonizációs projektek engedélyezésével (többek között a digitalizációval) kapcsolatos egyéb szempontok felgyorsítására és észszerűsítésére,
- javaslatot tesz az energiaigényes iparágak villamosítási projektjeihez való hálózati hozzáférés megkönnyítésére (2025 negyedik negyedéve).

3.2. A dekarbonizáció és a körforgásos gazdaságra való átállás támogatása

A „nettó zero” célkitűzések eléréséhez és a körforgásos gazdasági modellre való átálláshoz beruházásokra van szükség. Ugyanakkor a biztonságosabb és fenntarthatóbb vegyi anyagok felé való elmozdulás jelentős lehetőségeket kínál az uniós vegyipar és a továbbfelhasználók számára.

A legnagyobb kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatok egyikeként a vegyipar technológiasemleges, lépésről lépésre történő és átmeneti megközelítést igényel a dekarbonizáció tekintetében. Az ágazat átalakításának folyamatában különösen fontosak lesznek az átmeneti megoldások, például az etánkrakkolók.

Emellett a nettó zero kibocsátás eléréséhez és a stratégiai függőségek csökkentéséhez a fosszilis energiától és a primer fosszilis alapanyagoktól való fokozatos elmozdulásra lesz szükség, amennyiben ez műszakilag és gazdaságilag megvalósítható. Ehhez elengedhetetlenek az alternatív tiszta szénforrások, például a biomassza, az újrafeldolgozott hulladék és a szén-dioxid-leválasztásból származó szén. E célból a Bizottság ösztönzőket fog kidolgozni az uniós vegyipar tiszta átállásához szükséges életképes üzleti modell kialakítása céljából.

Uniós pénzügyi támogatás

Az uniós költségvetés a különböző innovációs szakaszokban támogatja az innovációs és dekarbonizációs projekteket.

A Horizont Európa 2026–2027-es munkaprogramja mintegy 370 millió EUR-val támogatja az ipari dekarbonizációra való átállást a korai innovációs szakaszokban. Emellett a tisztaipar-megállapodásban bejelentetteknek megfelelően a Bizottság a 2026–

2027-es munkaprogram keretében 600 millió EUR összegű kiemelt Horizont Európa pályázati felhívást indít a megvalósításra alkalmas projektek támogatására. Ez a felhívás kiegészíti majd a Horizont Európa keretében finanszírozott, folyamatban lévő kutatási és innovációs erőfeszítéseket, és célja a kutatási és beruházási keretprogram és az Innovációs Alap közötti szinergiák előmozdítása, létrehozva egy, a kutatástól és a beruházástól a bevezetésig terjedő projektportfóliót. A felhívás valamennyi energiaigényes iparágat megcélóz, beleértve a vegyipart is.

Az EU ETS által létrehozott Innovációs Alap ösztönzőket nyújt az ipari dekarbonizációba való beruházásokhoz. Az ETS 2026. évi felülvizsgálatával összefüggésben a Bizottság figyelembe fogja venni az energiaigényes iparágak sajátosságait, és javasolni fogja ezen eszköztár további bővítését egy ipari dekarbonizációs bank révén, amelynek célja, hogy akár 100 milliárd EUR összegű finanszírozást biztosítson az ipari dekarbonizációhoz. 2025-ben elindul egy új ipari dekarbonizációs bank kísérleti programja, amelynek keretében 1 milliárd EUR értékű aukciót szerveznek a kulcsfontosságú ipari folyamatok, különösen a hő dekarbonizációjára, amely a vegyiparban is az energiakereslet és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás egyik legnagyobb forrása²⁴.

Az InvestEU Alap köz- és magánberuházásokat mozgósít az innováció és a tiszta átállás érdekében, többek között a tiszta technológiák terén működő induló és növekvő innovatív vállalkozások támogatása érdekében. Az InvestEU-rendeletnek a társjogalkotók által jelenleg tárgyalt módosítása azt javasolta, hogy növeljék az InvestEU Alap méretét és piaci kínálatát (nevezetesen garanciákat, kockázati hiteleket és részvényjellegű pénzügyi termékeket) további 50 milliárd EUR összegű beruházás mozgósításával, többek között a tisztáipar-megállapodás célkitűzései és az Európai Beruházási Bank Csoport által végrehajtott kezdeményezések, például a TechEU támogatása érdekében. A felülvizsgált InvestEU Alap támogatást tud nyújtani az energiaigényes iparágak javát szolgáló beruházásokhoz, például a villamosenergia-hálózat berendezései, a tiszta technológiákra vonatkozó garanciák és a megújuló energiára vonatkozó vállalati villamosenergia-vásárlási megállapodások támogatása révén.

A jövőbeli Versenyképességi Alap támogatni fogja a dekarbonizációs erőfeszítéseket. A vegyipar korszerűsítésére irányuló beruházások előmozdítása érdekében célzott köz- és magánkezdeményezést is létre lehetne hozni. Ez nem érinti a többéves pénzügyi keretre vonatkozó következő javaslatcsomagot.

Bioökonómia és biomassza

A bioalapú alapanyagok érdemi alternatívákat kínálhatnak a fosszilis szénet tartalmazó anyagok helyettesítésére²⁵. Megfelelő tervezés esetén, helyi és fenntartható forrásból származó bioalapú anyagok felhasználásával csökkenthető a globális értékláncoktól való függőség (például a fosszilis gáz biogázzal és biomasszával való felváltása révén) és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás.

A bioalapú alternatívák használata biztonságosabb és fenntarthatóbb vegyi anyagok előállítását teszi lehetővé. A mikrobiális fermentáció például mikroorganizmusokat használ a cukrok és a növényi alapú anyagok értékes vegyi anyagokká történő

(²⁴) cfde57b3-d80f-43e1-9ee4-cd96c42c6ca8_en.

(²⁵) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A természettel közösen épített jövő: a biotechnológia és a biogyártás fellendítése az EU-ban, COM(2024) 137 final.

átalakítására, csökkentve a kőolajalapú folyamatok szükségességét. Az enzimatikus folyamatokban az enzimeket egyre gyakrabban használják katalizátorként a bioalapú vegyiparban, elősegítve a fenntarthatóbb reakciókat. Ezek a folyamatok gyakran kevesebb energiát igényelnek, és kevesebb káros mellékterméket állítanak elő, mint a hagyományos módszerek.

A technológiai fejlődés lehetővé teszi a vállalatok számára, hogy a hulladékokat és a hulladékot – például a mezőgazdasági maradékanyagokat és az élelmiszer-hulladékot – értékes bioalapú vegyi anyagokká és bioműtrágyákká alakítsák át, és hasznosítsák. Ez csökkenti az elsődleges nyersanyagok iránti igényt, és hasznosítja a hulladékot. Emellett lehetőség van arra, hogy a jelenlegi termelési kapacitást alternatív alapanyagok és bioalapú anyagok felhasználása céljából aknázzák ki. Ugyanakkor biztosítani kell a biológiai sokféleség védelmét és az élelmezésbiztonságot.

A küszöbön álló **bioökonómiai stratégia** (2025 negyedik negyedéve) célja az erőforrás-hatékonyság javítása, valamint a fosszilis alapú anyagokat helyettesítő bioalapú anyagokban és a kapcsolódó iparágakban rejlő jelentős növekedési potenciál kiaknázása. Ez tovább csökkentheti az uniós vegyipar importált nyersanyagoktól való függőségét is. A stratégia jövőképet és irányvonalakat határoz meg a fenntartható bioalapú anyagok gyártásának bővítésére, a biotechnológiák fejlesztésére, az innováció és a nagy értékű alkalmazásokba – többek között a vegyi anyagokba – történő beruházások előmozdítására. Azt is meg fogja vizsgálni, hogyan lehetne biztosítani a vegyipar hozzáférését a bioanyagok hozzáadott értéket képviselő felhasználásaihoz, például a biokémiai anyagokhoz.

A Bizottság már rámutatott²⁶ a fenntartható biomasszában mint alternatív alapanyagban²⁷ rejlő potenciálra a bioalapú termékek önkéntes címkézésének lehetőségével, vezető piacok létrehozásának szándékával. A Bizottság további lehetőségeket fog feltárni a fenntartható biomassza alapanyagként való felhasználásának ösztönzésére.

A körforgásos jelleg támogatása

A kémiai újrafeldolgozás fontos szerepet játszhat az EU primer, fosszilis alapú erőforrásoktól való függőségének csökkentésében a műanyaggyártásban és az életciklusuk végét elérő termékek hasznosításában. Például a nehezen újrafeldolgozható, mechanikus újrafeldolgozásra nem alkalmas műanyag hulladékok, illetve az olyan hulladékok esetében, amelyeknél speciális minőségi követelményeknek kell megfelelni, különösen előnyös lehet a kémiai újrafeldolgozás. A folyamat hozzájárulna a műanyag hulladék újrafeldolgozására és a műanyagok újrafeldolgozott tartalmának növelésére vonatkozó uniós célkitűzésekhez.

A kémiai újrafeldolgozás hatékony alkalmazásának előmozdítása érdekében a Bizottság nyilvános konzultációt indít az egyszer használatos műanyagokról szóló irányelv²⁸ szerinti

⁽²⁶⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A természettel közösen épített jövő: a biotechnológia és a biogyártás fellendítése az EU-ban, COM(2024) 137 final.

⁽²⁷⁾ Lásd még a mezőgazdaságra és az élelmiszerekre vonatkozó, 2025 februárjában elfogadott stratégiai jövőképet, amely felvázolta a bioökonómia kiterjesztésének, a melléktermékek és a hulladék hasznosításának, a biopeszticidek felgyorsított piacra jutásának, valamint az újrahasznosított tápanyagokból és biogázból származó fermentációs maradékból származó alacsony szén-dioxid-kibocsátású műtrágyák elterjedéséhez kapcsolódó támogatásnak a perspektíváit.

⁽²⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/904 irányelve (2019. június 5.) egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről, HL L 155., 2019.6.12., 1. o.

végrehajtási jogi aktusról annak érdekében, hogy egyértelmű, tudományosan megalapozott és technológiailag semleges keretet hozzon létre a kémiai újrafeldolgozásból származó újrafeldolgozási tartalom figyelembevétele céljából történő anyagmérleg-elosztásra vonatkozóan, lehetővé téve egy vezető piac létrehozását azzal a céllal, hogy a vegyipari ágazat körforgásosabb jellegűvé váljon. A végrehajtási jogi aktus elfogadására a tervek szerint 2025 negyedik negyedévében kerül sor.

A körforgásos gazdaságról szóló jogszabályra irányuló javaslat a hulladék egységes piacának létrehozásával, valamint az újrafeldolgozott és másodlagos anyagok felhasználásának ösztönzésével mind a kínálati, mind a keresleti oldallal foglalkozni fog. Ez jelentős lehetőséget kínál a vegyipar számára, amely központi szerepet játszik a körforgásos megoldásoknak az értékláncok mentén történő lehetővé tételében.

Szén-dioxid-leválasztás, -hasznosítás és -tárolás

A szén-dioxid-leválasztás, -hasznosítás és -tárolás egy alapvető „nettó zéró” technológia, amely csökkenti a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségeket, és hozzájárul az európai iparágak rezilienciájához, különös tekintettel a villamosítási és kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokra – például a vegyiparra –, amint azt az ipari szén-dioxid-gazdálkodásról szóló 2024. évi közlemény is kiemeli²⁹. A szén-dioxid-leválasztás és -hasznosítás az ipari szimbiózist is javíthatja azáltal, hogy az ipari kibocsátások forrásait összekapcsolja az átvevőkkel a helyi értékláncokban.

Ehhez strukturált megközelítésre van szükség az infrastruktúra tervezése terén, amely a leválasztott szén-dioxid és a hidrogénhálózatok keresleti és kínálati oldalára egyaránt kiterjed. Első lépésként a „nettó zéró” iparról szóló jogszabály szerinti felhatalmazáson alapuló jogi aktus – amely hamarosan hatályba lép – felvázolja az uniós gáz- és olajtermelők kötelezettségeit az EU 2030-ra vonatkozó szén-dioxid-tárolási célértékének teljesítése tekintetében. Ezen túlmenően a Bizottság célzott jogalkotási rendszert kíván kidolgozni a szén-dioxid- és szén-dioxid-infrastruktúra uniós piacának fokozatos fejlesztése érdekében, megteremtve a bizalmat és a hosszabb távú kiszámíthatóságot az értéklánc elindításához.

A szén-dioxid-leválasztás és -hasznosítás sikeres alkalmazásához támogató szabályozási keretre is szükség van. A jelenlegi ETS-szabályok nem ismerik el a leválasztott szén-dioxidot a nem állandó termékekben, például a vegyipar által előállított termékekben.

A 2026. évi ETS felülvizsgálatának részeként a Bizottság értékelni fogja a hulladékgazdálkodás³⁰ EU ETS-be való bevonásának megvalósíthatóságát, valamint ezzel összefüggésben azt, hogy miként lehetne a legjobban jutalmazni a leválasztott szén-dioxidot a nem állandó termékekben. Emellett értékelni fogja az állandó szén-dioxid-eltávolítás esetét a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatok maradék kibocsátásainak kompenzálása érdekében.

A Bizottság:

⁽²⁹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az ambiciózus uniós ipari szén-dioxid-gazdálkodás felé vezető lépések, COM(2024) 62 final.

⁽³⁰⁾ Hulladékégetés és más hulladékgazdálkodási folyamatok, például különösen a hulladéklerakás, ami metán- és dinitrogén-oxid-kibocsátást eredményez.

- új uniós bioökonómiai stratégiát fogad el a fenntartható bioalapú anyagok gyártásának bővítésére vonatkozó jövőkép és irányvonalak meghatározása, a biotechnológiák fejlesztése, az innováció és a nagy értékű alkalmazásokba – többek között a vegyi anyagokba – történő beruházások előmozdítása érdekében (2025 negyedik negyedéve),
- javaslatot tesz a körforgásos gazdaságról szóló jogszabályra a másodlagos anyagok piacának felszabadítása és a vegyi anyagok körforgásos jellegének előmozdítása érdekében (2026),
- támogatja a kémiai újrafeldolgozás biztonságos és hatékony alkalmazását az egyszer használatos műanyagokról szóló irányelv keretében (nyilvános konzultáció indult 2025 harmadik negyedévében), és az egyszer használatos műanyagokról szóló irányelv alapján elfogad egy, a kémiai újrafeldolgozásról szóló jogszabályt (2025 negyedik negyedéve),
- értékeli, hogy megvalósítható-e a nem állandó szén-dioxid-leválasztási és -hasznosítási termékekből származó kibocsátásoknak az ETS felülvizsgálata keretében történő elszámolása (2026 második/harmadik negyedéve),
- pénzügyi ösztönzőket dolgoz ki a nem fosszilis szén, valamint a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén elterjedésének előmozdítása érdekében,
- javítja a szén-dioxid-leválasztásra, -szállításra, -hasznosításra és -tárolásra vonatkozó szabályozási keretet, többek között azáltal, hogy javaslatot tesz az uniós szén-dioxid-piacok és -infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó szabályozási keretre.

4. VEZETŐ PIACOK ÉS INNOVÁCIÓ

4.1. Vezető piacok és zöldadó

A nem fosszilis alapanyagokba és a karbonszegény technológiákba történő beruházásokat gyakran korlátozza az átvevők hiánya, ami megnehezíti az élenjáró vállalatok számára a „zöld prémium” kihasználását és a beruházások hasznosítását. Ennélfogva a közbeszerzés közelgő reformjának logikáján belül az ipar dekarbonizációjának felgyorsításáról szóló jogszabály az Unió nemzetközi jogi kötelezettségvállalásaival összhangban uniós tartalmi követelményeket, valamint reziliencia- és fenntarthatósági kritériumokat vezet majd be azzal a céllal, hogy előmozdítsa és megőrizze az energiaigényes termékek tiszta európai kínálatát és a downstream iparágak iránti európai keresletet.

Az adózás hozzájárulhat innovatív, alacsony szén-dioxid-kibocsátású megoldások kifejlesztéséhez **az uniós vegyipar számára**. E célkitűzés támogatása érdekében a Bizottság előterjesztette a tisztaipar-megállapodás támogatását célzó adóösztönzőkről szóló bizottsági ajánlást. Ez a kezdeményezés szakpolitikai jelzést ad a vállalkozásoknak, arra ösztönözve őket, hogy gyorsítsák fel a tiszta technológiákra, az ipari dekarbonizációra és a fenntartható növekedésre való átállásukat. Javasolja, hogy biztosítsanak adójóváírást a tiszta technológiák gyártói számára, továbbá gyorsított értékcsökkenési leírást a nehézipari ágazatok, például a vegyipar számára, ha tiszta technológiai berendezésekbe fektetnek be.

A Bizottság:

- uniós tartalmi követelményeket, valamint reziliencia- és fenntarthatósági kritériumokat vezet be az ipar dekarbonizációjának felgyorsításáról szóló jogszabály keretében meghatározott ágazatok vezető piacainak előmozdítása érdekében (2025 negyedik negyedéve).

4.2. Innováció

Az innováció elengedhetetlen ahhoz, hogy a vegyipar versenyképes maradjon. Alapvető fontosságú az áttörést jelentő gyártási technológiák, így a zöld kémián alapuló technológiák, például a fotokémia és az elektrokémia, valamint az új termékek, köztük a fejlett anyagok kifejlesztése szempontjából. Az innováció a továbbfelhasználók és a fogyasztók számára is előnyös azáltal, hogy biztonságosabb és fenntarthatóbb alternatívákat kínál.

Az EU jelentős támogatást nyújt a vegyipar korai szakaszban lévő innovációjához, az új koncepciók kidolgozásától a kísérleti projektekig a Horizont Európa égisze alatt, különösen az olyan európai partnerségek keretében, mint a Körforgásos és Bioalapú Európai Gazdaság Közös Vállalkozás³¹ (CBE JU), a Process4Planet³² és az „Innovatív anyagok az EU számára” partnerség (IAM4EU)³³.

Az innovatív alkalmazások ipari hasznosításra való kiterjesztése azonban továbbra is jelentős kihívást jelent. Ez az innovációs folyamat érzékeny szakasza, mivel magas szintű beruházásokat és jelentős bizonytalanságot von maga után mind a technológiai teljesítmény, mind a jövőbeli piaci elterjedés tekintetében.

A Bizottság uniós innovációs és helyettesítési központo(ka)t fog létrehozni az innovációs akadályok leküzdése, a biztonságosabb és fenntarthatóbb megoldások kifejlesztésének felgyorsítása, valamint a célzott vegyi anyagok helyettesítésére vonatkozó, együttműködésen alapuló megközelítések feltárása érdekében. Ezek az INCITE-modell által ihletett központok segíteni fogják a vállalatokat, különösen a kkv-kat a kilátások feltérképezésében, az alternatívák azonosításában és értékelésében, a partnerségek előmozdításában és az ismeretek megosztásában. A **biztonságos és fenntartható tervezésű** vegyi anyagok beépülnek az innovációs központokba, és technikai iránymutatást nyújtanak a korai szakaszban lévő innovációtól. A biztonságos és fenntartható tervezésű keretrendszer elő fogja mozdítani a terméktervezők, a vegyipari vállalatok, a tudósok és a kutatószervezetek közötti együttműködést. A Bizottság meg fogja könnyíteni a biztonságos és fenntartható tervezésű innovációk fejlesztéséhez, teszteléséhez és bővítéséhez szükséges digitális és fizikai infrastruktúrához való hozzáférést.

Ezek a központok egyúttal feltárják a célzott vegyi anyagok helyettesítésére irányuló, együttműködésen alapuló megközelítéseket, és otthont adhatnak a helyettesítési központok uniós hálózatának, hogy testreszabott technikai, tudományos és pénzügyi támogatást nyújtsanak a veszélyes anyagok biztonságosabb alternatívákkal való helyettesítésére törekvő vállalatoknak, különösen a kkv-knak.

⁽³¹⁾ A Körforgásos és Bioalapú Európai Gazdaság Közös Vállalkozás (CBE JU) az EU és a Bioalapú Iparágak Konzorciuma (BIC) közötti 2 milliárd EUR értékű köz-magán társulás. Olyan projekteket finanszíroz, amelyek célja a versenyképes, körforgásos bioalapú iparágak előmozdítása az EU 29-ben. A CBE JU finanszírozása a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretből történik, és a vállalkozás a Horizont Európa 2021–2031-es időszakra vonatkozó szabályai szerint működik.

⁽³²⁾ A Processes4Planet (P4Planet) partnerség célja, hogy átalakítsa az uniós feldolgozóipart annak érdekében, hogy 2050-re uniós szinten megvalósuljon a körforgásos jelleg és az általános klímasemlegesség, és közben a globális versenyképesség is növekedjen. A P4Planet az A.SPIRE (magánszervezet) és a Bizottság között a Horizont Európa 4. klaszterével (Digitális gazdaság, ipar és világűr) összefüggésben létrehozott köz-magán társulás. <https://www.aspire2050.eu/p4planet/about-p4planet>.

⁽³³⁾ „Innovatív Advanced Materials for Europe” (IAM4EU – Innovatív anyagok az EU számára), a Horizont Európa keretében a 2025–2027-es időszakra szóló köz-magán társulás, amelynek célja a fejlett anyagok innovációjának fokozása, a termelésre, a folyamatokra és a fenntarthatóságra kiterjedően.

A biztonságos és fenntartható tervezésű vegyi anyagokra vonatkozó keretről szóló felülvizsgált bizottsági ajánlás (2025) erősíteni fogja az uniós vegyipar versenyképességét azáltal, hogy hatékonyabbá teszi a biztonságosabb és fenntarthatóbb alternatívákra irányuló innovációs folyamatot. A Horizont Európa 2025–2027-es programjai mintegy 120 millió EUR-t biztosítanak az aggodalomra okot adó anyagok alternatíváinak a mesterséges intelligenciával és a digitalizációval elősegített fejlesztésének és gyorsított felfedezésének támogatására.

A Bizottság az „egy anyag, egy értékelés” kezdeményezés részeként a **vegyi anyagokra vonatkozó közös adatplatformot** fog létrehozni, hogy egyszerűsítse és átláthatóbbá tegye a kémiai adatokhoz való hozzáférést.

A fejlett anyagokról szóló, 2026-ban elfogadandó, küszöbön álló jogszabály ugyancsak ösztönözni és jutalmazni fogja az innovációt a vegyiparban. A fejlett anyagok innovatív megoldásokat kínálnak a hatékonyabb, fenntarthatóbb és versenyképesebb ipar érdekében. A Bizottság elő fogja terjeszteni a fejlett anyagokról szóló jogszabályt, amely átfogó keretet hoz létre a teljes értéklánc támogatására, a kutatástól és fejlesztéstől az induló innovatív vállalkozásokon át a gyártásig és bevezetésig, valamint a vegyipari ágazatban az innováció ösztönzésére és jutalmazására.

Naprakész kémiai biztonsági értékelések

Az innováció a kémiai kockázatkezelés javítása és a biztonságosabb vegyi anyagok fejlesztésének támogatása révén a kémiai biztonság előmozdításában is döntő szerepet játszik. A vegyi anyag-értékláncon belüli együttműködés megerősítése szintén elengedhetetlen a kémiai kockázatértékeléssel kapcsolatos innováció ösztönzéséhez. A vegyi anyagok kockázatának értékelésére irányuló partnerség (PARC) az EU kiemelt kezdeményezése ezen a területen. Összefogja a minisztériumokat, a nemzeti közegészségügyi és kockázatértékelési ügynökségeket, a kutatószervezeteket és a tudományos köröket.

Az új megközelítési módszerek vagy az állatmentes vizsgálati megközelítések modern, tudományosan megalapozott eszközöket kínálnak a kémiai kockázatértékeléshez. Ezek kulcsfontosságúak a kockázatértékelések felgyorsításához és az információs hiányosságok megszüntetéséhez, és költséghatékony eszközöknek minősülnek. A Bizottság folytatja a kémiai vizsgálatok korszerűsítésére és az állatmentes megközelítésekre való átállás felgyorsítására irányuló munkát. Az „egy anyag, egy értékelés” kezdeményezés részeként a Bizottság elindítja a vegyi anyagokra vonatkozó közös adatplatformot a kémiai adatokhoz való hozzáférés javítása érdekében. Ezzel párhuzamosan a Bizottság ütemtervet fog előterjeszteni a kémiai biztonsági értékelések céljából végzett állatkísérletek 2026-ig történő fokozatos megszüntetésére. Szorosan együtt fog működni az érdekelt felekkel az alternatív módszerek előmozdítása, a szükségtelen kísérletek elkerülése és a kísérleti költségek csökkentése érdekében. Az ütemterv a Tanács kérésével összhangban felvázolja az állatkísérletek nélküli módszerek tesztelési módszereinek kidolgozására és validálására vonatkozó igényeket.

A Bizottság:

- felgyorsítja és fokozza a vegyipari innovációt önkéntes uniós vegyi anyag-innovációs központok segítségével (2026 első negyedéve),
- javaslatot tesz a fejlett anyagokról szóló jogszabályra a vegyipari innováció ösztönzése és jutalmazása érdekében (2026 negyedik negyedéve),

- bevezeti a vegyi anyagok közös adatplatformját az „egy anyag, egy értékelés” csomagban meghatározottak szerint,
- ütemtervet terjeszt elő az állatkísérletek fokozatos megszüntetésére (2026 első negyedéve).

5. A SZABÁLYOZÁSI KERET EGYSZERŰSÍTÉSE ÉS ÉSZSZERŰSÍTÉSE

A Bizottság szabályozási menetrendjének középpontjában az egyszerűsítés áll, egyértelmű célként megjelölve, hogy a vállalkozások adminisztratív terhei 25 %-kal, a kkv-ké pedig 35 %-kal csökkenjenek a jelenlegi bizottsági megbízatás lejártáig.

5.1. „Egyszerűsítési omnibuszok”

A Bizottság 2025-ben eddig öt „egyszerűsítési omnibusz csomagot” fogadott el a szabályok észszerűsítése és az uniós iparágak adminisztratív terheinek csökkentése érdekében. E javaslatok némelyike, különösen a 2025. február 26-i „első egyszerűsítési omnibuszban” foglalt javaslatok közvetlenül érintik az EU vegyiparát³⁴. A 2025. június 17-i „ötödik egyszerűsítési omnibusz” foglalkozik a védelmi szempontokkal, és megerősíti a tagállamok azon lehetőségét, hogy mentesítsék az önmagukban, keverékekben vagy árucikkekben előforduló vegyi anyagokat, amennyiben ez a védelem érdekében szükséges.

E cselekvési terv napján a Bizottság első lépésként egy „hatodik egyszerűsítési omnibusz” bevezetését javasolja, amely kifejezetten a vegyi anyagokra és a kapcsolódó jogszabályokra összpontosít: az osztályozásról, címkézésről és csomagolásról szóló rendeletre³⁵ (CLP), a termésművelő anyagokról szóló rendeletre³⁶ és a kozmetikai termékekről szóló rendeletre³⁷. A javaslat egyszerűsíti a vegyiparra vonatkozó uniós vívmányok különböző szabályait, miközben biztosítja az emberi egészség és a környezet magas szintű védelmét. A javaslat például felülvizsgálja a veszélyes vegyi anyagok címkézésének CLP-rendelet szerinti kötelező betűméretére és sortávolságára vonatkozó rendelkezéseket annak érdekében, hogy a vegyipari vállalatok hatékonyan közölhessék az anyagokra és keverékekre vonatkozó információkat. Ez a javaslat a becslések szerint évente legalább 363 millió EUR megtakarítást eredményez a vegyipar számára.

A mai egyszerűsítési omnibusz mellett a Bizottság tovább fogja egyszerűsíteni az uniós vegyiparra vonatkozó uniós jogszabályokat. 2025 negyedik negyedévében a Bizottság egy másik omnibusz javaslatot fogad el, amelynek célja a környezetvédelmi jogszabályok adminisztratív terheinek csökkentése, ami az uniós vegyipar számára is releváns lesz.

A Bizottság továbbá az év végéig elő fog terjeszteni egy egyszerűsítési omnibuszt, amely megkönnyíti a mezőgazdaságban a biológiai védekezést. Bizonyos szempontok – például

⁽³⁴⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a 2006/43/EK, a 2013/34/EU, az (EU) 2022/2464 és az (EU) 2024/1760 irányelvnek a fenntarthatósággal kapcsolatos egyes vállalati beszámolási és átvilágítási követelmények tekintetében történő módosításáról, COM(2025) 81 final.

⁽³⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1272/2008/EK rendelete (2008. december 16.) az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, HL L 353., 2008.12.31., 1. o.

⁽³⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1009 rendelete (2019. június 5.) az uniós termésművelő anyagok forgalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról, HL L 170., 2019.6.25., 1. o.

⁽³⁷⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1223/2009/EK rendelete (2009. november 30.) a kozmetikai termékekről (átdolgozás), HL L 342., 2009.12.22., 59. o.

a biopeszticidok piacra jutásának megkönnyítése – a vegyipar számára is relevánsak lesznek.

Taxonómia

Az „első egyszerűsítési omnibusz” megvalósításának részeként a Bizottság a fenntartható beruházások taxonómiája keretében hamarosan elfogadja a jelentős károkozás elkerülését célzó elv felülvizsgált kritériumait a környezetszennyezés megelőzésére és csökkentésére vonatkozóan. Konkrétan egyértelműsíti és korlátozza majd az éghajlat-politikai uniós taxonómiáról és a környezetvédelmi uniós taxonómiáról szóló felhatalmazáson alapuló jogi aktusok^{38 39}C. függelékének hatályát az érintett anyagok tekintetében. Ez jelentősen csökkenteni fogja a taxonómiához való igazodás bizonyításának terhet, és megkönnyíti a fenntartható finanszírozáshoz való hozzáférést.

5.2. A REACH-rendelet célzott felülvizsgálata

A vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló rendelet (REACH)⁴⁰ a vegyi anyagokat szabályozó uniós jogszabály sarokköve. A REACH a regisztrálás és az értékelés révén hozzájárult a vegyi anyagokkal kapcsolatos ismeretek bővítéséhez, valamint az egyes vegyi anyagok jelentette kockázatok engedélyezés és korlátozások révén történő kezeléséhez. Egyes REACH-eljárások azonban nehézkesnek bizonyultak a vállalatok, különösen a kkv-k számára.

2025 végéig a Bizottság javaslatot fogad el a REACH célzott felülvizsgálatára az iparra vonatkozó szabályok egyszerűsítése és az eljárások felgyorsítása érdekében, figyelembe véve a versenyképességgel, a biztonsággal, a védelemmel és a fenntarthatósággal kapcsolatos megfontolásokat, ugyanakkor biztosítva az emberi egészség és a környezet magas szintű védelmét⁴¹.

5.3. Az ECHA-rendelet

Emellett a Bizottság önálló rendeletre tesz javaslatot az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) számára, hogy javítsa irányítását, és növelje finanszírozási modelljének

---

(³⁸) A Bizottság (EU) 2023/2486 felhatalmazáson alapuló rendelete (2023. június 27.) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használatához és védelméhez, a körforgásos gazdaságra való áttéréshez, a szennyezés megelőzéséhez és csökkentéséhez, és a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához lényegesen hozzájáruló és az egyéb környezeti célkitűzéseket jelentősen nem sértő gazdasági tevékenységekkel szemben támasztott követelmények meghatározásához szükséges technikai vizsgálati kritériumok megállapítása érdekében történő kiegészítéséről, valamint az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletnek az említett gazdasági tevékenységekre vonatkozó konkrét közzétételek tekintetében történő módosításáról.

(³⁹) A Bizottság (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. június 4) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz lényegesen hozzájáruló és az egyéb környezeti célkitűzéseket jelentősen nem sértő gazdasági tevékenységekkel szemben támasztott követelmények meghatározásához szükséges technikai vizsgálati kritériumok megállapítása érdekében történő kiegészítéséről, HL L 442., 2021.12.9., 1. o.

(⁴⁰) Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról, HL L 396., 2006.12.30., 1. o.

(⁴¹) Lásd még a védelmi készltségre vonatkozó omnibusz csomagról szóló közleményt, COM/2025/820/final.

fenntarthatóságát. A cél az, hogy az ECHA képes legyen hatékonyan ellátni bővülő feladatkörét, megerősítse képességét, hogy időszerű és koherens tudományos véleményeket fogalmazzon meg, segítve a vállalatokat abban, hogy nagyobb beruházási biztonsággal tervezzenek. A finanszírozási modell egyszerűsítése növelni fogja az ECHA operatív agilitását, és csökkenteni fogja az adminisztratív terheket. A nagyobb hatékonyság azt is lehetővé teszi az ECHA számára, hogy jobb szolgáltatásokat nyújtson a vállalkozások, különösen a kkv-k számára, ezáltal csökkentve megfelelési költségeiket.

5.4. A PFA-anyagok egyértelmű meghatározása

A PFA-anyagok (per- és polifluorozott alkil anyagok) egyetemes korlátozásának⁴² az ECHA bizottságai általi tudományos értékelése folyamatban van, és a tervek szerint 2026-ban zárul le. A Bizottság elkötelezett amellett, hogy az ECHA véleményének kézhezvételét követően a lehető leghamarabb javaslatot nyújtson be azzal az általános céllal, hogy minimalizálja a PFA-anyagok kibocsátását.

A Bizottság mérlegelni fogja a PFA-anyagok betiltását a fogyasztói felhasználásokban, például a kozmetikumokban, az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban és a szabadban viselhető ruházatban. Amennyiben a teljesítmény és a biztonság szempontjából nem állnak rendelkezésre megfelelő alternatívák, a PFA-anyagok ipari alkalmazásokban, például az egészségügy és a honvédelem területén, a félvezetőkben és más stratégiai ágazatokban⁴³ való további felhasználása – szigorú feltételek mellett – mindaddig engedélyezhető, amíg nem sikerül elfogadható helyettesítő anyagokat találni. A felhasználásokra vonatkozó eltéréseket olyan követelményeknek kell kísérniük, amelyek a szennyező anyagok környezetbe történő kibocsátásának korlátozása érdekében valamennyi életciklusszakaszban csökkentik a kibocsátást, valamint az innovációra irányuló egyértelmű ösztönzőkre is szükség van.

A Bizottság támogatni fogja az ipar hatáscsökkentésre és helyreállításra, a vízgazdálkodás rezilienciájának növelésére, az óceánok egészségének megerősítésére⁴⁴, valamint a víz-, talaj- és levegőszennyezés kezelésére irányuló erőfeszítéseit.

A PFA-anyagokról való átállás támogatása érdekében a Bizottság olyan átfogó stratégiát követ, amely a szabályozást más intézkedésekkel ötvözi. Ezek magukban foglalják a kutatásba való célzott beruházásokat, a biztonságos és fenntartható alternatívákra irányuló innovációt, az uniós intézmények és a tagállamok közötti fokozott koordinációt, valamint az ismeretek és megoldások megosztását célzó szakértői hálózatokat. Az uniós innovációs központok prioritásként fogják kezelni a PFA-anyagok biztonságos és fenntartható alternatíváinak megtalálására irányuló intézkedéseket.

A Bizottság elő fogja mozdítani a PFA-anyagokról a biztonságosabb alternatívákra való áttérést⁴⁵. Az EU-nak határozott erőfeszítéseket kell tennie az ilyen anyagok által már amúgy is erősen szennyezett területek megtisztítására. A szennyezésmentesítésnek a

---

(⁴²) 2023 januárjában öt nemzeti hatóság (Dánia, Németország, Hollandia, Svédország és Norvégia) nyújtott be korlátozási dokumentációt az ECHA-hoz valamennyi PFA-anyagra vonatkozóan.

(⁴³) A Bizottság közleménye – A nem helyettesíthető felhasználás fogalmának a vegyi anyagokkal foglalkozó uniós jogszabályokban való alkalmazására irányadó kritériumok és elvek (C/2024/2894).

(⁴⁴) Lásd: európai óceánügyi paktum, COM/2025/281 final, 8. o.

(⁴⁵) Lásd: vízügyi rezilienciára vonatkozó európai stratégia, COM/2025/280 final, 5. o.

„szennyező fizet” elven kell alapulnia, és közpénzeket kell elkülöníteni a gazdátlan területek megtisztítására, amelyek esetében nem található a felelős szervezet. Jóllehet a helyreállítási erőfeszítések nagyon költségesek, a kutatás és az innováció jelentősen csökkentheti ezeket a költségeket az új, többek között bioalapú technológiák révén, amelyeket a bioökonómiai stratégia elő fog mozdítani.

Új uniós szintű, a PFA-anyagok nyomon követésére szolgáló keret kidolgozására kerül sor az információk központosítása, a szennyezési csomópontok azonosítása, a sikeres helyreállítási gyakorlatok kiemelése és a vonatkozó jogszabályokból származó adatok összegyűjtése érdekében. A Bizottság meg fogja vizsgálni, hogyan lehetne a legjobban javítani a PFA-anyagok szennyezésével és helyettesítésével kapcsolatos információmegosztást és kommunikációt, és párbeszédet fog indítani az érdekelt felek részvételével a PFA-anyagokkal kapcsolatos szennyezési kihívások holisztikus megközelítésének támogatása érdekében. A korábbi szennyezések kezelése érdekében a Bizottság arra fog törekedni, hogy köz-magán kezdeményezést hozzon létre azzal a céllal, hogy technológiai áttörést érjen el a PFA-anyagok felderítésének és helyreállításának megvalósítható és megfizethető módszerei terén.

5.5. Munkahelyi biztonság és egészségvédelem

A munkahelyi biztonság és egészségvédelem nemcsak a munkavállalók egészségének és biztonságának védelme, hanem a termelékenység fellendítése, a versenyképesség fokozása és az iparágak közötti egyenlő versenyfeltételek biztosítása szempontjából is alapvető fontosságú. Ez többek között a rákkeltő anyagokról, mutagénekről és reprodukciót károsító anyagokról szóló irányelv (CMRD)⁴⁶ és a vegyi anyagokról szóló irányelv⁴⁷ alapján uniós szinten megállapított foglalkozási expozíciós határértékek révén valósul meg.

A Bizottság:

- a vegyiparra vonatkozó omnibusz javaslatot fogad el (2025 harmadik negyedéve),
- módosítja a taxonómiai rendelet szerinti, a környezetszennyezés megelőzésére és csökkentésére vonatkozó, a jelentős károkozás elkerülését célzó kritériumokat (2025 harmadik negyedéve),
- a REACH célzott felülvizsgálatára irányuló javaslatot fogad el (2025 negyedik negyedéve),
- az ECHA-alaprendeletre irányuló javaslatot fogad el (2025 harmadik negyedéve),
- elfogadja a növényvédő szerekre vonatkozó egyszerűsítési omnibuszt, és felgyorsítja a biopeszticidek piacra jutását (2025 negyedik negyedéve),
- elfogadja a környezetvédelmi jogszabályok adminisztratív terheinek csökkentésére irányuló javaslatot (környezetvédelmi omnibusz) (2025 negyedik negyedéve),
- javaslatot tesz a PFA-anyagok REACH szerinti korlátozására az ECHA-nak a PFA-anyagok „univerzális” korlátozási dokumentációjáról szóló véleménye alapján,

⁽⁴⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/37/EK irányelve (2004. április 29.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről (hatodik egyedi irányelv a 89/391/EGK tanácsi irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében), HL L 158., 2004.4.30.

⁽⁴⁷⁾ A Tanács 98/24/EK irányelve (1998. április 7.) a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről (tizennegyedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében), HL L 131., 1998.5.5., 11. o.

- kidolgozza a PFA-anyagok uniós szintű nyomonkövetési keretét az adatok központosítása, valamint az uniós ipar fenntartható átalakulását célzó gyakorlati, tudományos alapú megoldások előmozdítása érdekében (2026 negyedik negyedéve),
- párbeszédet indít az érdekelt felek részvételével a PFA-anyagok szennyezésével kapcsolatos kihívások holisztikus megközelítésének támogatása érdekében (2026 második negyedéve).

6. KÖVETKEZTETÉS

E cselekvési terv sikeres végrehajtásához valamennyi érdekelt fél – köztük az európai intézmények, a tagállamok, az ipar és a civil társadalom – összehangolt erőfeszítésére lesz szükség. A kedvező üzleti környezet megteremtése, a dekarbonizációba és az innovációba történő beruházások előmozdítása, az ágazat függőségeinek csökkentése, valamint a versenyképesebb és fenntarthatóbb jövőre való átálláshoz szükséges erőforrásokhoz való hozzáférés biztosítása érdekében alapvető fontosságú lesz az együttműködés.

A Bizottság elkötelezett amellett, hogy szorosan együttműködjön valamennyi érdekelt féllel e cselekvési terv hatékony végrehajtása és célkitűzéseinek elérése érdekében. Ennélfogva a Bizottság szoros párbeszédet folytat az érdekelt felekkel, nyomon követi e cselekvési terv eredményeit, és biztosítja annak gyors végrehajtását.

Ezáltal biztosíthatjuk, hogy az uniós vegyipar továbbra is létfontosságú szerepet játsszon az EU gazdaságában és társadalmában, miközben az EU éghajlat-politikai és környezetvédelmi céljainak eléréséhez is hozzájárul.

***